

Reviderad ansökan om medel från social investeringsfond Landstinget.

”Det pedagogiska ledarskapets betydelse i lärande för att förebygga socialt utanförskap för elever med olika neuropsykiatriska funktionssätt.”

Syfte med projektet är att öka måluppfyllelsen, höja meritvärdet i skolan och förebygga socialt utanförskap, under skoltiden och i vuxenlivet, för elever med olika neuropsykiatriska funktionssätt.

Mål inom skolan –

- 50 % av eleverna inom målgruppen i Kallingskolan F-9 ska öka måluppfyllelsen och höja meritvärdet.
- Fler elever som tillhör målgruppen uppnår målen i skolan, år 6, år 9. (2010 – 2014 har andelen elever som uppnått målen för år 9 varierat mellan 58-75 % i Kallingskolan. Riksmedelvärdet har under samma period legat på 77 %)
- Fler elever som tillhör målgruppen uppnår målen i gymnasiet.
- Fler elever som tillhör målgruppen söker till och påbörjar gymnasieutbildning
- Fler elever som tillhör målgruppen fullföljer sin gymnasieutbildning.
- Vägen mellan grundskola, gymnasieskola och ut i arbetsliv underlättas för målgruppen.
- Målgruppen får rätt insats i ett tidigt skede tack vare tidigt och effektivt stöd.
- Målgruppens förutsättningar att leva med och hantera sin problematik förbättras.
- Målgruppens självständighet ökar och därigenom också livskvaliteten.
- Genom utbildning av cheferna ökar det kollegiala lärandet som gynnar målgruppen.
- Genom utbildning av personal erhålls fördjupad kunskap, fler och bättre verktyg för att möta alla elever efter deras behov och förmågor samt förståelse för problematiken för målgruppen.
- Attityd, bemötande och förhållningssätt till eleverna i fråga förbättras.
- Förståelsen för olika neuropsykiatriska funktionssätt ökar hos vårdnadshavare/elever genom föreläsningar av brukarorganisationer som ex Attention.

Mål inom landstinget och övriga samhällsfunktioner.

- Färre inom målgruppen behöver uppsöka och ta del av sjukvårdens insatser.
- Behovet av öppenstöd från BUP minskar.
- De i målgruppen som behöver fortsatt stöd från barn- och ungdomspsykiatrien når längre i sin utveckling och blir bättre rustade för att komma in i vuxenlivet och gå en bättre framtid till mötes.
- Samhällsekonomiska kostnader i form av socialbidrag, arbetslöshetsunderstöd, sjukvård, kriminalvård etc. minskar.

- Målgruppens möjligheter att ta del av fritids- och kulturaktiviteter ökar.
- Organisationernas resurser tydliggörs genom samverkan, t e x SIP.
- Arbetet med SIP förbättras genom ökad kunskap hos skolpersonal och därmed vidtar ett fördjupat samarbete.

Målgrupp och avgränsning

Målgruppen är elever i Kallingskolan år f-9, ålder 7-16 år, med någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (ADHD/ADD, OCD, Tourette och autismspektrumtillstånd), vilket innebär ca 54 elever på skolan.

Beräkningen grundar sig på följande:

Det är svårt att få fram exakta siffror på hur stor del av befolkningen som har någon form av neuropsykiatrisk diagnos.

Enligt brukarorganisationen Attention har ca 3-7 % av befolkningen

ADHD/ADD, 1-2 % har Aspergers syndrom och 1-2 % har någon form av OCD

(tvångssyndrom). Tourettes syndrom är något ovanligare. Det finns ett stort mörkertal och

många får sin diagnos först i vuxen ålder, men har haft symtom och svårigheter under stora delar av sina liv.

En nyligen genomförd svensk undersökning visar att minst 20 procent av

patienterna inom specialiserad allmänpsykiatrisk öppenvård har ADHD. 40 % av de intagna på fängelser i Sverige uppfyller en ADHD-diagnos.

Dessutom kan det även finnas ett stort antal individer som upplever svårigheter i sin vardag, vilka kan vara kopplade till en neuropsykiatrisk problematik, men inte vara diagnosgrundande.

Målgruppens åldersavgränsning grundar sig på:

- Ju tidigare individer med neuropsykiatrisk problematik får rätt stöd och hjälp, desto mindre är risken, att problemen blir omfattande senare i livet. Att arbeta förebyggande och ge tidiga insatser till unga är av stor vikt, då dessa barn fortfarande har hela livet framför sig.
- För att minska risken att individer blir hemmasittare behöver elever med svårigheter i årskurs F-6 fångas upp och stödjas för att säkerställa övergång till högstadiet och gymnasieskolan.
- Det finns en fördel med att åldersspannet för satsningen är densamma som den för enheten Barn och ungdomspsykiatri. Detta för att skapa större möjligheter till samverkan mellan skola, BUP, Hab och socialtjänsten.

- För att säkerställa en fullgjord skolgång och skapa förutsättningar för att gå vidare mot arbete eller studier behöver riktade satsningar göras mot grundskolans elever och pedagoger.
- Delar av satsningen riktar sig till personal som möter målgruppen och som behöver stöd i bemötande och förhållningssätt.

Tidsperiod

Satsningen genomförs från och med våren 2016 och tre år framåt. Under förutsättning att satsningen visar på lyckade resultat och effekter ska den därefter implementeras i ordinarie verksamhet, samt spridas till övriga skolor och kommuner i Blekinge samt nationellt.

Tidsplan för projektet

Tid i projektet	Insatser
2016-02-01 – 2018-04-10	Projektledare 80 % <ul style="list-style-type: none"> • 50 % riktat mot Blekinge kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, för samarbete med Linnéuniversitetet och skolan. • 30 % riktat mot skolan för planering, uppföljning av och genomförande av utbildning för lärare och lärarstudenter.
2016-02-01 - 2016-12-20	Fortsatt utbildning för chefer. Utbildning för förstelärare/utvecklingspedagoger/arbetslagsledare. Se under Metod Steg 1-3 nedan, som handlar om chefers utbildning.
2016-08-10 - 2017-08-31	För pedagogisk personal: Utbildning NP-funktionsmöjligheter omgång 1 och 2
2017-09-01 - 2018-01-10	Utbildning NP- funktionsmöjligheter omgång 3
2016-02-01 - 2018-12-31	Forskning – forskare högskola/universitet

Metod

Steg 1.

Påbörjades vårterminen 2015 i egen regi.

Margarethe Brynolf, Kristianstads högskola, är expert på det "professionella lärandet". Hon träffar skolområdets förskolechefer och rektorer tre gånger per termin för föreläsningar, reflektion och handledning i det professionella lärandet. Genom detta ska skolledarna bli experter ute i sina enheter. Föreläsningar i temat kommer att hållas för all personal under projektiden.

Tanken är därefter att rektorer och förskolechefer varje vecka träffar sina olika arbets-/ämneslag för att föra diskussioner med dem enligt Timperleys "Det professionella lärandet".

Steg 2.

Detta steg påbörjas vårterminen 2016 och gäller en utbildning för den personal, som direkt i sitt dagliga arbete möter elever med NP-funktionsnedsättningar så att denna personal på ett än mera kompetent och professionellt sätt kan möta nämnda elever (Se nedan, Steg 3). Samtidigt bedrivs ett forskningsprojekt av forskare från Institutionen för pedagogik vid Linnéuniversitetet. Projektet fokuserar på elevernas kunskaps – och sociala utveckling samt på skolpersonalens utveckling av kunskap och medveten handlingsberedskap för att i undervisningen ge elever med NP-funktionsnedsättningar relevanta utmaningar och stödja dem att nå målen. Forskningsprojektet startar redan innan kompetensutvecklingen kommit igång för att även dess utgångspunkter och initiala skede ska kunna belysas.

Ett mål med personalens kompetensutveckling är att elever med NP- funktionsnedsättningar ska uppleva delaktighet i såväl sitt eget lärande som i en inkluderande skola, allt i enlighet med gällande styrdokument. När personalen genom riktad kompetensutveckling ingår i en yrkesmässig, lärande praxisgemenskap och "samtänker" kring praktisk problemlösning relaterat till elever med NP-funktionsnedsättningar utvecklas ändamålsenlig kunskap (Ahlberg, 2013; Hansson, 2013; Säljö, 2014; Timperley, 2013). I en sådan kompetensutveckling framställs olika former av verk samma redskap och en förståelse för vad dessa innebär samt när och hur de ska användas i relation till enskilda elever, allt i ett s.k. situerat lärande, det vill säga konkreta undervisningssituationer med elever, i likhet med vad som pågår. (Colley, 2013; Grossen, Zittoun & Ross, 2012; Hansson, 2013; Säljö, 2014; Waber, 2010; Wenger, 1998)

Skolan som institution kännetecknas i likhet med (kunskaps)samhället i övrigt av en ökande komplexitet och föränderlighet (Blossing, 2008; Säljö 2014) – eller, som Säljö (a.a.) uttrycker det – lärandets ekologi ändras hela tiden. Nya tekniker kommer till, uppgifter uppstår och avvecklas, en hög grad av arbetsdelning gäller och allt detta kräver att utbildad skolpersonal behöver kompetensutvecklas i en *praxisgemenskap*, i detta fall kring elever med NP-funktionsnedsättningar. Det är av vikt att elevens behov, inte funktionsnedsättningen i sig, får avgöra vilket stöd eleven med NP- funktionsnedsättningar får (Jakobsson & Nilsson, 2011). Så ökas personalens möjligheter att uppfatta sig själva som lyhörda, lärande och rationellt handlingskraftiga, vilket i sin tur bidrar till hållbar utveckling för såväl undervisningssituationen, den egna arbetssituationen som elevernas med NP- funktionsnedsättningars skolsituation och möjligheter till lärande och socialisation (Liasidou, 2012; Säljö, 2014).

Evidens talar alltså samstämmigt om värdet av sådan kompetensutveckling, som sätter fokus på problemlösning snarare än funktionshinder, på samverkan, reflekterande samtal och informationsutbyte mellan alla de professionella och vårdnadshavarna och inte minst eleven själv i en anda av problemlösande attityder samt ett respektfullt bemötande av eleven med funktionsnedsättning. På så sätt kan dessa elever med NP- funktionsnedsättningar uppfatta sig själva som en tillgång och delaktiga i en lärande gemenskap (Säljö, 2014; Waber, 2010), vilket i sin tur ökar möjligheterna för att dessa barn och unga senare i livet på ett konstruktivt och önskvärt sätt kommer att bidra till samhällslivet (a.a.).

Personalens kompetensutveckling i ovan beskrivna utbildningsprocess, närmare beskriven i Steg 3, följs, förklaras och tolkas alltså genom en forskningsinsats, som rapporteras. Även om elever med NP- funktionsnedsättningar är i fokus för hela denna sociala investering, så ska forskningens resultat, alltså effekten av utbildningsinsatsen ändå mätas primärt hos personalen, eftersom den riktade kompetensutvecklingen gäller skolans personal. Men utfallet för eleverna med NP- funktionsnedsättningar kommer också att uppmärksammas genom empiriskt material från såväl eleverna själva, deras skolresultat som från samverkanspartners.

Syftet med den anknyttande vetenskapliga studien är att i ett specialpedagogiskt perspektiv öka kunskapen om hur skolans personal rustas för att möta och undervisa alla elever, i synnerhet elever med NP- funktionsnedsättningar. Frågeställningarna blir då:

- Vad behöver skolans personal, enligt dem själva, för att möta och undervisa elever med NP- funktionsnedsättningar i termer av pedagogiska (förhållnings sätt och bemötande) och didaktiska (konkreta undervisningssituationer i praktiska situationer) verktyg?
- Vad får en riktad utbildningsinsats för konsekvenser när det gäller 1) personalens kompetens att möta och undervisa nämnda elever, 2) dessa elevers måluppfyllelse samt upplevelse av mening med och delaktighet i skolarbetet, 3) dessa elevers utveckling enligt samverkansparternas uppfattningar?

En kombination av datainsamlingsmetoder är planerade att användas: semistrukturerade intervjuer, narrativ, fokusgruppsintervjuer, deltagande observationer samt dokumentanalys.

En projektledare, på 80 %, tillsätts under hösten 2015.

50 % av tjänsten riktas mot Blekinge kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, för samarbete med Linnéuniversitetet och skolan.

30 % av tjänsten riktas mot skolan för planering, uppföljning av och genomförande av utbildning för lärare och lärarstudenter.

Utbildning startar för utvecklingsledare/förstelärare, lärare utsedda att driva pedagogisk skolutveckling, i det professionella lärandet.

Timperley(2011) betonar vikten av det kollegiala lärandet i arbetslagen och i klassrummen. ALLA elever kan vara med. Lärarens uppgift är att anpassa och hitta lösningar. Att lära sig själv och att lära av varandra från gång till gång, från arbetsområde till arbetsområde.

För att nå intentionen i Timperleys modell krävs tid för chefer och pedagoger att utvecklas tillsammans. För att nå framgång ska cheferna ges tid, 20 % per vecka, för utmanande analysarbete och reflektion tillsammans med sina medarbetare.

Detta förutsätter att cheferna får ersättare. Ersättare ska, enligt lagen, vara någon som jobbar på förskolan/skolan, ex en förskolelärare/lärare, som en dag i veckan har delegation på att sköta chefsuppdraget. Medel till detta söks från andra fonder-

Steg 3.

Höstterminen 2016

Utbildning av den pedagogiska personalen i NP- funktionsnedsättning, en poänggivande högskoleutbildning, uppdragsutbildning, fortsätter. Utbildningen sker i etapper om 30 deltagare per omgång. En långsiktig utbildningsplan görs.

Involverade aktörer

Ronneby kommuns utbildningsförvaltning och socialförvaltning, Landstinget Blekinge (BUP, Hab, Första linjens barnpsykiatri, primärvården, Linnéuniversitetet, Högskolan i Kristianstad, NSPH Blekinge och Attention.

Aktörernas roll i samarbetet:

- Ronneby kommuns utbildningsförvaltning: Chefer och personal ska genom utbildning av personal erhålla större kunskap, fler och bättre verktyg för att möta alla elever efter deras behov och förmågor samt öka förståelsen för problematiken för målgruppen.
- Attention och NSPH i Blekinge kommer att vara delaktiga i projektet genom regelbunden information och avstämning samt genom föreläsningar av egna upplevelser och erfarenheter.
- Landstinget (BUP, Hab, primärvård etc.) deltar i NP-utbildningen av personal genom att dela på workshops vid varje kurstillfälle.

- Landstinget följer upp projektets deltagande elevers besök inom BUP och Hab. De noterar antal gånger och innehåll i besöket.
- Landstinget (BUP/Hab) deltar tillsammans med kommunens skolrepresentanter och socialförvaltningen i samarbetsmöten och i SIP-möten.
- Högskolan i Kristianstad står för chefernas, förstelärarnas etc. utbildning i Det professionella lärandet.
- Linnéuniversitet står för forskningen och ev. utbildningen i NP-möjligheter för personal.

Genomförande se metod. Lokal finns.

Uppföljning

För att undersöka om satsningens aktiviteter resulterar i positiva effekter förutsätts att satsningen följs upp från första dagen. Det är därför viktigt att det redan från början är klart hur en satsning ska följas upp och vem som ansvarar för uppföljningens olika delar. Det är projektledaren i satsningen som ansvarar för att datainsamling av aktivitetsrelaterade mått sker och att delårsredovisning inkommer per januari och juni, samt en årsredovisning innehållande verksamhet och ekonomisk redovisning vid årets slut. Nedan följer satsningens utvärderingsschema där de process- och effektmått samt indikatorer som har identifierats för att kunna följa upp och utvärdera satsningens effekter finns angivna.

Utvärderings- schema				
Behov/utmaning	Aktivitet	Målgrupp	Processmått	Effektmått
Personalgrupper som möter målgruppen saknar kompetens kring förhållningssätt och bemötande av målgruppen.	Kompetensutveckling för personal-grupper som möter målgruppen, ex. chefer, pedagoger, elevhälsopersonal.	Chefer och pedagoger samt elevhälsopersonal	Antal genomförda utbildningstillfällen Antal deltagare på utbildningarna och deras utvärderingar	Antal och andel som upplever ett förbättrat bemötande från mötande personalgrupper (enkät). Antal och andel personal som känner sig säkrare i sitt bemötande
Stort behov av samordning och samverkan kring individer som har neuropsykiatrisk problematik. Många olika verksamheter/aktörer inblandade och det saknas kunskap om varandras insatser.	Erbjuda individuella möten för behovsinventering, vägledning och lotsning. Identifiera behov av samordning. Erbjud SIP. Initiera, förbereda och genomföra samordningsmöten. Följa upp och utvärdera samordningsinsatser	Representanter för de olika inblandade verksamheterna, Skola, Hab, Bup och Soc.	Antal genomförda individuella möten (unika besökare och totalt antal besök). Antal genomförda SIP:ar. Antal lotsade till landstingets verksamheter.	KASAM-värde vid första och sista mötet. Antal och andel upprättade vårdkontakter efter vägledning från team som resulterar i att diagnos fastställts. Upplevd livssituation före och efter SIP (enkät och SDQ). Kostnad för insatser före och efter SIP.
Målgruppen har svårt att få sin vardag att fungera och behöver stöd i att hitta och använda ändamålsenliga strategier och verktyg.	Erbjuda individuellt anpassat stöd - motiverande samtal, strategier i vardagen, kognitivt stöd och andra hjälpmedel,	Elever	Genomförda klassrumsaktiviteter av pedagogen anpassade för varje elevs behov, gemensamt och enskilt.	Antal och andel elever som upplever större känsla av självständighet och hanterbarhet av sin funktionsnedsättning (enkät).

	förbyggande insatser.			
Många skolelever som tillhör målgruppen når inte målen i skolan och har svårigheter att slutföra sin utbildning eller bli hemmasittare.	<p>Utforma arbetssätt som stödjer elever och pedagoger i det praktiska arbetet.</p> <p>Samarbeta med AST-gruppen och kommunens råd-och stödteam.</p> <p>Erbjuda elever stöd efter behov.</p>	Elever och pedagoger	<p>Antal genomförda insatser riktade till elever respektive pedagoger på skolan.</p> <p>Antal möten genomförda tillsammans med AST-gruppen och kommunens råd-och stödteam.</p>	<p>Antal och andel elever som upplever förbättrad framtidstro (enkät). KASAM-värden mäts.</p> <p>Antal och andel elever som upplever förbättrat stöd i skolan och enklare vardag (enkät).</p>

Kostnadskalkyl för projektet

Tid i projektet	Insatser	Totalkostnad	Egen insats	Landstingskostnad	EU-medel	Andra fonder
2015-01-20 - 2015-07-20	Förberedande del med utbildare från Kristianstad högskola. Chefsutbildning på egen basis och egen insats, Kallinge skolområde i "Det professionella lärandet/det kollegiala lärandet". Egen tid. (8x20 % /v)	620 000 kr	620 000 kr			
2015-01-07 - 2016-01-31	Utbildning områdeschefen. Egen tid (20 % /v)	203 500 kr	203 500 kr			
2016-02-01 - 2018-04-10	Utbildning områdeschefen. Egen tid (20 % /v)	366 500 kr	366 500 kr			
2015-01-07 - 2015-07-31	Inköpt utbildare Kristianstads högskola. Det professionella lärandet.	90 000 kr	90 000 kr			
2016-02-01 – 2018-04-10	Projektledare 80 % <ul style="list-style-type: none"> • 50 % riktat mot Blekinge kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, för samarbete med Linnéuniversitetet och skolan. Analys, kartläggning, uppföljning, redovisning och dokumentation. • 30 % riktat mot skolan för planering, uppföljning av och genomförande av utbildning för lärare och lärarstudenter. 	1 250 000 kr		312 500 kr	937 500 kr	
2016-02-01 – 2018-04-10	Projektkonom	199 000 kr			199 000 kr	
2016-02-01 – 2018-04-10	Indirekta kostnader projektledare och projektkonom	217 500 kr			217 500 kr	

2015-08-01 – 2015-12-31	Fortsatt utbildning chefer "Det professionella lärandet", Kristianstad högskola.	95 000 kr	95 000 kr			
2015-07-21 – 2016-01-20	Chefer, egen tid	620 000 kr	620 000 kr			
2015-02-01 – 2016-12-20	Ersättare vid fortsatt utbildning för chefer. (8x20 % /vecka)	1 110 000 kr				1 110 000 kr
2016-02-01 - 2016-12-20	Fortsatt utbildning chefer "Det professionella lärandet"	190 000 kr			190 000 kr	
2016-02-01 - 2016-12-20	Utbildning för förstelärare/utvecklingspedagoger/arbetslagsledare. Se ovan som chefers utbildning. (10 x10 dagar per termin)	190 000 kr			190 000 kr	
2016-02-01 - 2016-12-20	Ersättare vid utbildning av ovanstående grupp, förstelärare etc.	500 000 kr				500 000 kr
2016-08-10 - 2018-01-10	Reflektionsgrupper i det professionella lärandet i respektive skolor varannan vecka under ledning av förstelärare/utvecklingspedagoger/arbetslagsledare. (2h x 10 pers x 10ggr/termin)	70 000 kr		17 500 kr	52 500 kr	
2016-08-10 - 2017-01-10	För pedagogisk personal, ca 30 per grupp: Utbildning NP-funktionsmöjligheter 1	360 000 kr		90 000 kr	270 000 kr	
2017-01-11 - 2017-08-31	Utbildning NP- funktionsmöjligheter 2	360 000 kr		90 000 kr	270 000 kr	
2017-09-01 - 2018-01-10	Utbildning NP- funktionsmöjligheter 3	360 000 kr		90 000 kr	270 000 kr	
2016-08-10 - 2018-01-10	Ev ersättning till studenter, ca 30 studenter för hela perioden, som ersätter pedagog vid utbildning	320 000 kr				320 000 kr
2016-02-01 – 2016-04-30	Kartläggning, planläggning och analysfas	60 000 kr		15 000 kr	45 000 kr	
2016-02-01- 2020-07-31	Forskning – forskare 10 % av tjänst under perioden, 5 år.	125 000 kr				125 000 kr

2016-02-01- 2018-01-10	BUP deltar med personal, som experter, i utbildning av NP-möjligheter (9 tillfällen á 2,5 h under hela perioden)	20 000 kr		20 000 kr		
2016-02-01- 2018-01-10	Resor	75 000 kr		12 500 kr	37 500 kr	25 000 kr
2016-02-01- 2018-01-10	Ersättning Brukarorganisationer för föreläsning, observation mm en gång/mån under projektperioden	80 000 kr		20 000 kr		60 000 kr
2016-02-01- 2018-01-10	Litteratur, förbrukningsmaterial, spridningsmaterial, utrustning, lokaler	60 000 kr		15 000 kr	45 000 kr	
	Totalkostnad	7 541 500 kr	1 995 000 kr	682 500 kr	2 724 000 kr	2 140 000 kr

Kommentarer kostnader och förväntat utfall

Då antalet unga med olika funktionssätt kan konstateras öka allt mer, kommer också kostnaderna för insatser att öka. Akuta stödinsatser kostar mest. Därför är det viktigt med tidiga och förebyggande insatser. Genom tidiga insatser skapas förutsättningar för att hjälpa målgruppen till att få förbättrat stöd och få del av beprövade verktyg, som kan hjälpa individerna att hantera sin egen situation och sina egna svårigheter på ett bättre sätt. Det skapar i sin tur förutsättningar för att få en fungerande skoldag/vardag och vuxenliv för individen.

Samhället har alltså stora kostnader att spara om ett barn/en ung vuxen får ändamålsenliga verktyg att klara av skoldagen/vardagen, så att de kan hantera sina svårigheter.

Risken är annars stor att individen hamnar i någon typ av utanförskap eller situation som kräver olika insatser från kommun och landsting.

Forskning visar följande:

Nilsson (2011) har gjort en socioekonomisk analys av unga, skolmisslyckande och arbetsmarknaden. Han räknar med att ca 12 % (ca 13 000 unga) av en årskull unga vare sig arbetar eller studerar några år efter det att de slutat gymnasiet. Var och en av dessa personer kommer att skapa en samhällskostnad på mellan 10 till 15 miljoner kronor till följd av det sociala utanförskap det innebär att inte ta sig in på arbetsmarknaden. Det kostar samhället ca 6 miljarder för varje år som dessa 13 000 unga vare sig har arbete eller studerar. Om denna grupp unga i en årskull kvarstår i livslångt utanförskap blir den totala prislappen för detta ca 155 miljarder kronor.

Listan kan göras lång över potentiella utfall som kan uppstå till följd av att satsningen inte genomförs:

- Elev riskerar att tidigt att kräva extra stödinsatser i skolan.

- Elev riskerar ett utanförskap pga av bristande kunskaper hos de professionella i skolan.
- Elev riskerar mobbning och kränkning.
- Elev riskerar att bli hemmasittare redan på mellanstadiet och resten av skoltiden
- Elev behöver stora stödinsatser för att klara årskurs 1-9
- Elev riskerar att inte nå målen och nå behörighet till gymnasiet.
- Elev behöver gå om årskurs 9 eller gå 1 år på ett IM-program(förberedande program för att få behörighet till gymnasiet) på gymnasiet.
- Elev påbörjar men fullföljer inte gymnasiet, utan hoppar av och blir hemmasittare
- Elev behöver gå om någon årskurs i gymnasiet
- Elev behöver stödinsatser för att klara gymnasiet
- Elev/Ungdom behöver stödinsatser från barnpsykiatrin
- Elev/Ungdom behöver stödinsatser från barnhabiliteringen
- Elev/Ung vuxen behöver stödinsatser från vuxenpsykiatrin och/eller vuxenhabiliteringen

- Individ placeras på institution
- Individ behöver vård och stödinsatser från socialtjänsten
- Individ behöver stödinsatser från socialpsykiatrin
- Individ behöver försörjningsstöd
- Individ med diagnos Asperger behöver aktivitetsersättning från Försäkringskassan
- Individ behöver aktivitetsstöd från Arbetsförmedlingen
- Individ behöver stöd från Vägledningscentrum
- Individ behöver personligt ombud
- Individ hamnar i missbruksproblematik
- Individ hamnar i kriminalitet

Potentiella utfall för de i målgruppen med diagnos om satsningen inte genomförs:

- Behov av LSS-insatser
- Behov av daglig verksamhet (LSS-beslut)
- Behov av deltagande i socialpsykiatrins dagverksamhet (SoL-beslut)
- Behov av boendestöd (LSS-beslut om diagnos Asperger)
- Behov av stöd i enskilt boende (SoL-beslut)
- Behov av kontaktperson (LSS-beslut)

Ovanstående situationer kan givetvis uppstå ändå, även om tidigt och rätt stöd ges, men

sannolikheten är stor att situationerna då blir mindre omfattande än om individen inte tagit del av satsningen. Det vill säga, en individ kan fortfarande behöva exempelvis insatser från socialtjänsten, men i mindre grad än om den inte hade fått stöd och vägledning tidigt.

Återföring

Kostnadsreduceringar förväntas uppstå på olika sätt.

För Landstinget:

- Ett antal barn som ligger på gränsen till att uppfylla diagnoskriterierna behöver inte utredas på BUP då skolan kan ge dem en bra skolsituation och skolgång. Om behovet minskar 20 % så innebär det att BUP behöver göra 5 färre utredningar/år, vilket innebär en minskad kostnad på 200 000:-/år.
- Minskat behov av öppenvårdsstöd från BUP.
Det gjordes 221 besök av barn inom diagnosgruppen "Autismspektrumstörning, Uppmärksamhetsstörning och Utvecklingsavvikelse" under 2014 på BUP-mott i Ronneby. Om behovet av besök på minskar 15 % så innebär detta 33 färre besök, vilket motsvarar en minskad kostnad på cirka 100 000:-/år.
- De i målgruppen som behöver fortsatt stöd från psykiatrin når längre i sin utveckling och blir bättre rustade för att komma in i vuxenlivet och gå en bättre framtid till mötes. Dessas möjligheter att ta del av fritids- och kulturaktiviteter ökar.
Detta innebär minskade samhällsekonomiska kostnader i form av socialbidrag, arbetslöshetsunderstöd, sjukvård, kriminalvård etc.
Om de barn som har mycket stora svårigheter beräknas till 5 % av gruppen (som var 93 individer 2014) så innebär detta 5 individer. Vi vet att dessa kommer att hamna i omfattande svårigheter av olika slag i livet som medför omfattande kostnader samhällsekonomiskt. Om vi tänker oss att vi med projektets insatser i skolan kan få 3 av dessa 5 på "rätt spår", dvs. förhindra en utveckling av missbruk, kriminalitet och/eller utanförskap etc, så motsvarar detta en samhällsekonomisk vinst på 10-15 miljoner/person/år i enlighet med beräkningar av Nilsson(2011).
Organisationernas resurser tydliggörs genom samverkan, t e x SIP.
Projektet förväntas förbättra samverkan mellan BUP och skola, vilka lättare kommer få en samsyn kring barnet, vilket i sin tur minskar osäkerheten och oron hos barn och föräldrar. Alltså en kvalitetsförbättring som är svår att omsätta i kronor.
Landstinget beräknas spara 300 000 kr/år. Samhällsekonomiskt kan besparingen bli 10-15 miljoner/person/år.

För Utbildningsnämnden:

För Utbildningsnämnden handlar det om minskade kostnader för elever som inte behöver gå om en årskurs och minskat behov av stödinsatser till elever med svårigheter.

Kostnadsminskningar ut ett elevperspektiv sett. Vinster i elevernas livsvärde.

Elever som upplever att de misslyckas i skolan kan känna att de inte hör hemma där och de upplever ett utanförskap. Detta kan leda till att eleverna blir hemmasittare. De kräver hemundervisning, t ex 5-10 timmar/vecka, av pedagog till en kostnad av ca 2000 kr/dag. Under ett läsår blir då kostnaden 80 000 kr. Kostnaden ökar med stigande ålder, pga. att insatserna ökar.

Ökade kunskaper ger färre extra insatser

Genom ökade kunskaper och ett bättre bemötande av elever och deras lärsituation kan antalet elevassistenter minskas. Kostnadsminskning för Kallinge skolområde per år beräknas bli 2 200 000 kronor motsvarande 8 elevassistenttjänster per år. Ytterligare 7 elevassistenttjänster i Ronneby skolområde skulle totalt för ett år för Ronneby kommun bli 4 130 000 kr.

Lärarnas psykosociala arbetsmiljö

Vår bedömning är att sjukskrivningskostnad för pedagogisk personal pga undervisningsrelaterade skäl kan uppgå till en kostnad av 115 500 kronor, grundat på en sjukskriven pedagog fjorton dagar per år per skolenhet. Vikariekostnad för motsvarande period ca 100 000 kronor.

Vid behov ges samtalsstöd på Previa (företagshälsovård) tre till fem gånger per person till en kostnad av 14 000 kronor. Detta skulle för Kallinge skolområde innebära 229 500 kr per år. För hela Ronneby kommun skulle detta innebära 458 000 kronor per år.

Kostnadsreduceringar till följd av minskat behov av försörjningsstöd. Försörjningsstöd kan både vara aktuellt för ungdomar som inte fullföljer sin gymnasieutbildning utan blir hemmasittare, och unga vuxna, som på grund av sina svårigheter inte tar sig ut på arbetsmarknaden.

Utbildningsnämndens besparingar motsvarar ca 4,5 miljon/år.

För Socialförvaltningen, som även inkluderar Omsorgs verksamheten,

genereras en kostnadsreducering i samband med att satsningen resulterar i ett minskat behov av insatser från förvaltningen, exempelvis stödfamilj, stödperson och aktiva insatser från socialtjänsten.

En kostnad i siffror är svår att beräkna.

Satsningen förväntas både leda till att färre individer blir aktuella för insatser och att färre behöver lika omfattande insatser som de har nu.

Genom att också kunna säkerställa att de får rätt stöd och insats i ett tidigt skede kan onödiga kostnader undvikas.

Kostnader som påverkar olika samhällsfunktioner ekonomiskt/socialt:

Om vi utgår ifrån Nilssons (2011) ovanstående beräkningar och applicerar dessa på Kallinge skolområde med 1065 unga, under detta läsår, får vi följande bild. 12 %, ca 130 unga (lågt räknat) kommer vare sig arbeta eller studera några år efter det att de slutat gymnasiet. Dessa kommer att kosta ca 10 miljoner varje år som de vare sig har arbete eller studerar. Då har vi inte räknat med kostnader om personerna får psykisk sjukdom, får beroendeproblematik eller långtidssjukskrivning. Då stiger kostnaderna betydligt. En person med beroendeproblematik har en samhällskostnad på ca 1,7 miljoner kronor per år, en person som med psykisk sjukdom 386 tusen kronor per år och en långtidssjukskriven 347 tusen kronor per år. Nilson Vardeskog (2008)

Om vi genom insatser lyckas reducera denna grupp marginalisering med 20 % uppgår de årliga vinsterna till ca 2 miljoner kronor i bara Kallinge. Om vi dessutom kan förhindra så att personerna inte får beroendeproblematik, psykisk sjukdom eller blir långtidssjukskrivna blir de årliga vinsterna betydande.

Deltagare i projektgruppen

Ingela Berg, områdeschef, Kallinge skolområde

ingela.berg@ronneby.se

Elisabet Frithiof, universitetslektor, Linnéuniversitetet

elisabet.frithiof@lnu.se

Anna Maria Lindblom, kursansvarig, Linnéuniversitet

anna.maria.lindblom@lnu.se

Bodil Olofsson, lärare, Kallingskolan

bodil.olofsson@ronneby.se

Ingemar Ljungqvist, FoU-strateg, Blekinge Kompetenscenter

ljungqvist.ingemar@gmail.com

Jens Boäng, verksamhetschef BUP

jens.boang@ltblekinge.se

Johnny Stenberg, NSPH/Attention

johnny.stenberg@nsphblekinge.se